

- Anlatım Biçimleri
- Düşünceyi Geliştirme Yolları
- Metin Analizi
- Tür Belirleme

Adı-Soyadı:

Sınıfı/No:

Tarih:

ETKİNLİK 1: ANLATIM BİÇİMLERİ

Aşağıdaki metinlerde kullanılan anlatım biçimlerini bularak uygun kutucuğu işaretleyiniz.

Yağmurun toprağa düştüğü o ilk anın kokusuyla irkildi genç adam. Eski şemsiyesini alelacele açıp rüzgara karşı direnmeye çalışarak hızlı adımlarla sokağın sonundaki kütüphaneye doğru ilerledi. Kapıdan içeri girdiğinde, dışarıdaki o kaosu yerini alan kitap kağıdı kokusu ve sessizlik onu sarmaladı. Rafların arasında sessizce yürüyen bir görevli, elindeki kitapları özenle yerleştirirken genç adam da en sevdiği köşeye geçip derin bir nefes aldı.

☐ Öyküleme

☐ Betimleme

☐ Açıklama

☐ Tartışma

Günümüzde başarının sadece yüksek notlar veya prestijli bir kariyerle ölçülebileceği düşünülüyor. Oysa bu, başarının gerçek tanımını daraltan büyük bir yanılgıdır. Gerçek başarı, insanın her sabah sevdiği işi yapmanın huzuruyla uyanması ve çevresine faydalı olabilmesidir. Mutlu olmadıktan sonra sahip olunan unvanların ne önemi olabilir ki? Başarıyı sadece rakamlara hapsetmek, insanın manevi tatminini ve içsel huzurunu göz ardı etmektir.

☐ Öyküleme

☐ Betimleme

☐ Açıklama

☐ Tartışma

Pencerenin önündeki o devasa çınar ağacı, yüzyılların yorgunluğunu dallarında taşıyordu. Gövdesi, derin yarıklarla dolu kahverengi bir kabukla kaplıydı. Rüzgâr estikçe, geniş yaprakları birbirine sürtünerek hışırdıyor; yaprakların arasından süzülen gün ışığı, yerdeki çimenlerin üzerinde hareketli gölge oyunları yaratıyordu. Ağacın dibinde, üzeri yosun tutmuş gri bir kaya ve hemen yanında açmış birkaç mor çiçek, doğanın o sessiz tablosunu tamamlıyordu.

☐ Öyküleme

☐ Betimleme

☐ Açıklama

☐ Tartışma

Güneş enerjisi, güneş çekirdeğinde yer alan füzyon süreciyle açığa çıkan ısı enerjisidir. Dünyamıza ulaşan bu enerji, güneş panelleri aracılığıyla elektrik enerjisine veya güneş kolektörleri yardımıyla ısı enerjisine dönüştürülebilmektedir. Fosil yakıtların aksine çevreye zararlı gazlar salmayan bu yenilenebilir kaynak, küresel ısınmayla mücadelede en kritik öneme sahip temiz enerji türlerinden biri olarak kabul edilmektedir.

☐ Öyküleme

☐ Betimleme

☐ Açıklama

☐ Tartışma

Bazı edebiyat eleştirmenleri, kağıt kitapların yerini tamamen dijital kitapların alacağını ve kütüphanelerin birer müzeye dönüşeceğini iddia ediyor. Ben bu karamsar tabloya kesinlikle katılmıyorum. Bir ekranın soğuk dokusuyla bir kitabın o kendine has dokusuna dokunmanın, sayfaları çevirirken çıkan o sesi duymanın verdiği hazzı teknoloji asla veremez. İnsanlık var oldukça, o somut kitaba duyulan ihtiyaç da hiçbir zaman bitmeyecektir.

☐ Öyküleme

☐ Betimleme

☐ Açıklama

☐ Tartışma

ETKİNLİK 3: METİN İÇİ KARŞILAŞTIRMA

Aşağıdaki metinlerde kullanılan düşünceyi geliştirme yollarını işaretleyiniz.

Mutluluk; insanın sahip olduğu maddi imkanlardan ziyade, iç dünyasında yakaladığı huzur ve tatmin duygusunun bir yansımasıdır. Bir başka deyişle mutluluk, dış dünyadaki olayları kendi zihnimizde nasıl anlamlandırdığımızla ilgili bir ruh halidir. Kişinin hayatı boyunca peşinden koştuğu, ulaşmak için çaba sarf ettiği o nihai varış noktası değil; aslında bu yolculuğun kendisinden aldığı keyiftir.

- ☐ Tartışma ☐ Karşılaştırma ☐ Tanık Gösterme ☐ Sayısal Verilerden Yararlanma

Tiyatronun kökeni binlerce yıl öncesine, insanın kendini ifade etme ihtiyacına dayanır. Sinema, çekimleri bittikten sonra izleyiciye sunulan dondurulmuş bir kareler dizisiyken; tiyatro, her perdede yeniden doğan canlı bir performanstır. Sinemada hata yapıldığında sahne tekrar çekilebilir ancak tiyatrodaki oyuncu ile seyirci arasındaki bağ o an kurulur ve hata geri alınamaz. Tiyatro, izleyicinin nefesini oyuncunun yüzünde hissettiği daha samimi bir sanat dalıdır.

- ☐ Tanımlama ☐ Karşılaştırma ☐ Örneklendirme ☐ Sayısal Verilerden Yararlanma

Günümüzde orman yangınlarının çevreye verdiği zarar korkutucu boyutlara ulaşmıştır. Yapılan son araştırmalara göre, geçtiğimiz yıl dünya genelinde yaklaşık 12 milyon hektar orman alanı küle dönmüştür. Bu durum, her dakika yaklaşık 30 futbol sahası büyüklüğünde bir alanın yok olması anlamına gelmektedir. Bilim insanları, karbon salınımının %15'inin bu yangınlar nedeniyle arttığını ve ekosistemin geri dönülemez bir yara aldığını vurgulamaktadır.

- ☐ Benzetme ☐ Karşılaştırma ☐ Tanık Gösterme ☐ Sayısal Verilerden Yararlanma

Okumak, bir insanın zihnini geliştirmesi için en temel ihtiyaçtır. Ünlü düşünür Bacon da okumanın önemini şu sözleriyle çok net bir şekilde ifade etmiştir: "Okumak bir insanı tam kılar, konuşmak hazırlıklı kılar, yazmak ise titiz kılar." Bu sözden de anlaşılacağı üzere, düzenli okuma alışkanlığı edinmiş bir birey, hem düşüncelerini daha net ifade eder hem de dünyayı farklı pencerelerden görme becerisi kazanır.

- ☐ Benzetme ☐ Karşılaştırma ☐ Tanık Gösterme ☐ Tanımlama

İyi bir kitap, fırtınalı bir gecede karanlık denizin ortasında yolunu kaybetmiş bir gemiye yol gösteren ıslık ıslık bir deniz feneri gibidir. Nasıl ki o fener gemiyi kayalıklara çarpmaktan kurtarıp güvenli limana ulaştırırsa, nitelikli bir eser de okuyucusunu yanlış düşüncelerin pençesinden kurtarıp hakikate yaklaştırır. Zihin o ışıkla aydınlanmadıkça, insanın hayat yolculuğunda kendi yolunu bulması neredeyse imkansızdır.

- ☐ Benzetme ☐ Örneklendirme ☐ Tanık Gösterme ☐ Tanımlama

Anadolu, yüzyıllardır pek çok medeniyete ev sahipliği yapmış eşsiz bir kültür mozağıdır. Topraklarımızın her köşesinde bu zenginliğin izlerine rastlamak mümkündür. Örneğin Şanlıurfa'daki Göbeklitepe insanlık tarihinin sıfır noktasını temsil ederken, Çorum'daki Hattuşaş Hititlerin görkemli geçmişini yansıtır. İzmir'deki Efes antik kenti ise Roma döneminin mimari dehasını günümüze taşıyan en önemli miraslardan biridir.

- ☐ Benzetme ☐ Örneklendirme ☐ Tanımlama ☐ Sayısal Verilerden Yararlanma